

Lokal pensionärsråd

Vård- och äldreomsorgen

Datum	2018-05-28	
Tid	Förmöte 09.00-09.30 Möte 09.30-12.00	
Plats	Ramnåsgatan 1, Vård- och äldreomsorgen	
Deltagare	Ida Legnemark	Vård- och äldreomsorgen
	Kerstin Hermansson	Vård- och äldreomsorgen
	Bengt Bohlin	Vård- och äldreomsorgen
	Birgit Nilsson	FAS
	Lena Svensson	FAS
	Monica Golcher	SKPF
	Kerstin Sylvan	SKPF
	Agneta Nero Andersson	SPF
	Kjell Hedendahl	SPF
	Harry Odqvist	PRO
	Gunvor Andersson	PRO
	Maria Nilséus	Stadsledningskansliet
	Annica Olausson	Vård- och äldreomsorgen
	Malin Länsberg	Vård- och äldreomsorgen

1. Mötet öppnas

Mötet öppnas och ordförande hälsar alla välkomna till sista mötet innan sommaren, som äger rum på Ramnåsgatan 1, Vård- och äldreomsorgen.

2. Upprop och val av justerande person

Kerstin Hermansson väljs som justerande person. Protokollet justeras den 5 juni på Vård- och äldreomsorgen.

3. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns utan justeringar.

4. Information från Vård- och äldreförvaltningen

Öppna jämförelser

Virpi Almqvist, förvaltningscontroller, och Christina Winge Appelkvist, verksamhetsutvecklare, från Vård- och äldreförvaltningen redovisar resultatet för Öppna jämförelser – Vård och omsorg om äldre 2017. Syftet med redovisningen är ge en förklaring och samsyn kring vad Öppna jämförelser är och hur resultat kan användas inom förvaltningen.

Öppna jämförelser publiceras av Socialstyrelsen varje år. Det är en sammanställning av tre stora datakällor:

- Brukarundersökningen 2017
(Genomförs varje av Socialstyrelsen, riktar sig till äldre personer med hemtjänstinsatser eller bor på vård- och omsorgsboende. Resultatet för undersökningen 2017 är ifrån hur situationen såg under stadsdelarnas tid. Förvaltningen fick resultatet i oktober förra året och utifrån resultat skapades en handlingsplan med åtgärder)
- Kvalitetsregister 2016/2017
(Resultatet från kvalitetsregistret är ifrån stadsdelarnas tid, där det fanns tre olika arbetssätt. Förra våren påbörjades arbetet med att arbeta mer jämlikt och förebyggande inom förvaltningen)
- Läkemedel 2017
(Läkemedlen 2017 kommer från läkemedelsregistret en gång om året i Öppna jämförelser. Det krävs bättre samverkan med läkarna. Förvaltningen genomför vårdinventering varje år men behöver arbeta mer med resultat än vad som görs idag)

Under 2017 var det personalbrist, främst inom hemtjänst. Det fanns fyra stycken olika chefsled som komplicerade arbetet. Det var bristfällig uppföljning av beslut och efterfrågan av resultat.

Åtgärderna som verksamheten arbetar med utifrån resultatet av brukarundersökningen 2017, syns först i Öppna jämförelser 2017. Det är därför viktigt att komma att hålla i och hålla ut, så att riktningen på arbetet in ändras helt för att det inte går att se resultat av åtgärdsarbetet.

Öppna jämförelser använder sig utav ett signalsystem med färgerna:

- Rött (Dåligt resultat, 25% av kommunerna placeras i den röda kategorin)
- Gult (I mitten, 50% av kommunerna placeras i den gula kategorin)
- Grönt (Bra resultat, 25% av kommunerna placeras i den gröna kategorin)

Borås Stad ligger inom det röda området inom många frågor i hemtjänsten. Många av de mindre kommunerna ligger inom det gröna området. De kan ha mellan 70-80 svarade på sin brukarundersökning medans Borås Stad har över 1000 svarande. Borås Stad kan inte jämföra sig med alla kommunen i Sverige då

de skiljer sig åt i storlek samt äldreomsorg. Därför har förvaltningen valt att jämföra sina resultat med liknande kommuner, Helsingborg, Karlstad, Eskilstuna, Gävle, Halmstad, Jönköping och Sundsvall.

Exempel:

Om övriga kommuner i riket har 100% nöjdhets i bemötande och Borås har 99% nöjdhets, blir vi röda även om resultat i sig är väldigt bra.

Om övriga kommuner i riket genomför 10% smärtskattning i palliativ vård och Borås genomför 12%, blir vi gröna även fast resultatet i sig inte är bra.

I öppna jämförelser sammanslår man tre frågor från brukarundersökningen till en fråga och får ett annat resultat. Resultat från brukarundersökningen 2017:

- 95% mycket nöjda/nöjd med bemötande
- 90% har förtroende för alla/flertalet
- 82% känner sig mycket trygg/ganska trygg

I öppna jämförelser blir summan av ovan resultat 30%. Därför behöver förvaltningen få ut öppna jämförelser-resultat av brukarundersökningen tidigare, för att lättare göra en analys av resultatet.

Öppna jämförelser fullständiga rapport finns via länken: (på sida 35 finns en enkel beskrivning av indikatorer och bakgrundsmått)

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/aldreomsorg>

Hemtjänst

Framarbetade utvecklingsområden för 2018, skapades i slutet av 2017.

- Öka andelen äldre som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänst (önskat värde 90%)
- Öka andelen äldre som uppger att hemtjänstpersonalen alltid/oftast tar hänsyn till den äldres åsikter/önskemål (92%)
- Förbättra personalkontinuiteten (mål höst 13 personer under 14 dagar)
- Öka andelen äldre som uppger att dom kan påverka tid personalen kommer.
- Öka andelen äldre som upplever att personalen i förväg meddelar om tillfälliga förändringar.
- *Palliativ vård (öka andelen som smärtskattas och en munhälsobedömning)*
- *BPSD - Brukare med demensdiagnos och är inskriven i hsv ska skattas, då behov finns. De som skattas enligt ska ha en bemötandeplan*
- *Aktuella riskbedömningar (minst 90%)*
Fall, undernäring, trycksår och munhälsa.
- Aktuella genomförandeplaner och vårdplaner (minst 95%)

Utvecklingsområden utifrån resultat av öppna jämförelser 2017:

- Bemötande, förtroende och trygghet
- Inflytande och tillräckligt med tid
- *Risikoförebyggande arbete*
- *Läkemedel (antal och olämpliga)*

Vård och omsorgsboende

Framarbetade utvecklingsområden för 2018, skapades i slutet av 2017.

Brukarna ska känna en meningsfull dag där man är delaktig och har inflytande.

- Öka andelen som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds.
- Öka andelen som upplever måltiden som en trevlig stund på dagen.
- *Palliativ vård (öka andel som smärtskattas och har en munhälsobedömning)*
- *BPSD - Brukare med demensdiagnos och är inskriven i hsv ska skattas, då behov finns. De som skattas enligt ska ha en bemötandeplan*
- *Aktuella riskbedömningar (minst 90%)
Fall, undernäring, trycksår och munhälsa.*
- Aktuella genomförandeplaner (minst 95%)
- Minska olämpliga läkemedel hos brukare som är 75 år och äldre

Utvecklingsområden utifrån resultat av öppna jämförelser 2017:

- Bemötande, förtroende och trygghet
- Inflytande och tillräckligt med tid
- Aktiviteter och känsla av ensamhet
- *Läkemedlen (antal och olämpliga)*

Hälso- och sjukvård

Identifierande utvecklingsområden inför 2018

- Palliativ vård (öka andelen som smärtskattas och har en munhälsobedömning)
- BPSD – Brukare med demensdiagnos ska skattas.
De som skattas enligt ska ha en bemötande plan
- Aktuella riskbedömningar (minst 90% procent)
Fall, undernäring, trycksår, munhälsa
- Aktuella vårdplaner (minst 95%)

- Minska olämpliga läkemedel hos brukare som är 75 år och äldre (vobomål)
- Aktuella läkemedelsgenomgångar (minst 90%) (vobomål)

Utvecklingsområden utifrån resultat av öppna jämförelser 2017:

- Riskförebyggande arbete (hemtjänst)
- Fallskador 80 år och äldre
- Läkemedel (antal och olämplig)

Förvaltningen har skapat broschyrer till verksamheterna, som är riktade mot personalen där mål för 2018 framgår. De här broschyrerna kommer inte att finnas tillgängliga på till exempel mötesplatser.

En åtgärdsplan har skapats utifrån resultatet av öppna jämförelser. I handlingsplanen framgår även vilken verksamhet inom förvaltningen som ansvarar för vad.

Vård- och äldrenämnden kommer att gå återkoppling efter sommaren om hur arbetet fortskrider. Pensionärsrådet får en återkoppling till nästa möte, som är i september.

Riktlinjer för bistånd till korttidsvistelse kl. 10-10.15

Riktlinjer för bistånd till korttidsvistelse har skickats på remiss till Sociala omsorgsnämnden och lokala pensionärsrådet. Riktlinjerna för bistånd till korttidsvistelse behandlas på samma sätt om riktlinjer för bistånd till vård- och omsorgsboende och riktlinjer för hemtjänst. Riktlinjerna för korttidsvistelse behandlas under Vård- och äldrenämndens möte den 12 juni, för att sedan skickas vidare till Kommunfullmäktige.

Pensionärsrådet har inga synpunkter på riktlinjerna. Nästa gång pensionärsrådet får en remiss av Vård- och äldrenämnden önskar de få med en förstasida, där det framgår vad det är som ska besvaras och sista svarsdatum.

Kvalitet i vård- och omsorgsboende

Anna-Clara Ringnes, verksamhetschef för vård- och omsorgsboende sedan 1 februari informerar om förvaltningens kvalitetsarbete gällande vård- och omsorgsboende.

Det finns tre stycken olika kvalitetsperspektiv som verksamheter arbetar utifrån.

- Strukturkvalitet; våra förutsättningar
- Processkvalitet; hur vi genomför arbetet
- Resultatkvalitet; kundnöjdhet

Anna-Clara träffade alla enhetschefer i under våren för att påbörja arbetet med att alla enhetschef och medarbetare ska veta vad som ska uppnås i

verksamheten, ha en samsyn kring vägledande begrepp samt ha en gemensam bild av hur de ska arbeta för att nå den verksamhet som eftersträvas.

I Socialtjänstlagen ligger gruppuppdraget för vård- och omsorgsboende, i den så kallade "Portalparagrafen" (1 kap. 1§) samt "Värdegrunden" (5 kap 4§).

Portalparagrafen:

"Sambällets socialtjänst ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors

- *Ekonomiska och sociala trygghet*
- *Jämlikhet i levnadsvillkor*
- *Aktiva deltagande i samhällslivet*

Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers resurser."

Värdegrunden:

"Socialtjänstens omsorger om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande."

"Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra"

"Begreppet värdigt liv har en övergripande karaktär och kan innebära sådant som privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet, individanpassning, insatser av god kvalitet och gott bemötande av den äldre personen och hennes eller hans närstående"

Utifrån portalparagrafen och värdegrunden har sju stycken värdeord plockats ut. Detta för att kunna förstå vad de innebär samt hur verksamheten kan arbeta utifrån dem. Brukaren ska få lov att vara huvudpersonen i sin egen vardag. För att kunna koppla detta till nämndens mål och få en röd tråd, har man utgått ifrån inriktningsdokumentet och broschyr mål 2018 vård- och omsorgsboende.

1. Trygghet

Våra boende har en känsla av välbefinnande såväl fysiskt, psykiskt samt existentiellt.

Våra boende känner att de har kontroll över sin situation.

Våra boende upplever att insatserna är tillgängliga och individuellt utformade

Politiskt mål:

Den enskilde ska känna sig trygg och säker

Minska användningen av olämpliga läkemedel

Förvaltningens mål:

Trygghetsskapande insatser (smärtskattning och munhälsobedömning sista levnadsveckan)

Aktuell genomförandeplan (ej äldre än 6 månader)

2. **Självbestämmande**

Innebär att varje dag få möjlighet att ta ställning och fatta egna beslut.

Politiskt mål:

Personcentrerad vård, den enskilde ska få vara aktiv i planering och genomförande av insatserna

3. **Meningsfullhet och sammanhang**

Alla våra äldre ska ha en meningsfull dag, oavsett hälsotillstånd, individuellt och/eller i gemenskap.

Den äldres uppfattning om vad som är meningsfullt formar innehållet, och anpassas efter den äldres funktionsförmåga.

Politiska mål:

Vidareutveckla aktiviteterna- individuella samt grupp

Vidareutveckla måltidsmiljön; motverka undernäring, ensamhet och inbjuda till social samvaro

4. **Respekt för privatliv och personlig integritet**

Att värdesätta en persons egenskaper, vilja och självbestämmande genom att vara intresserad, lyhörd och inte ta något för givet.

Politiskt mål:

Hänsyn ska tas till språk, kultur och religion

5. **Individanpassning och delaktighet**

Att alltid få vara med att uttrycka och påverka sina önskemål och synpunkter kring sin egen person och tillvaro

Förvaltningens mål:

Vård- och omsorg utifrån behov, med bibehållet individuellt ansvar.

6. **Bemötande**

Ett gott bemötande är att möta personen med respekt, att vara närvarande i stunden med fokus på individen. Att individen blir sedd och hörd i syfte att skapa förtroende och trygghet

Politiskt mål:

Alla ska uppleva att de får ett respektfullt och gott bemötande.

Förvaltningens mål:

Samtliga brukare med demensdiagnos ska erbjudas skattningar i BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demenssjukdom)

Samtliga som skattats enligt BPSD ska ha en bemötandeplan

- **Redovisning av undersökning: Viktiga frågor för oss seniorer,**
Återkoppling gällande vård- och omsorgsboende besvarades under punkt 4, information från Vård- och äldreförvaltningen kvalitet i vård- och omsorgsboende. Cecilia Bothin bjuds in till nästa pensionärsråd för att informera om kvalitet i hemtjänsten.

Fråga att skicka vidare till Centrala pensionärsrådet, en busslinje till kyrkogården. Maria Nilséus tar med sig frågan.

- **Hålla pensionärsrådets möten ute på vård- och omsorgsboendena**
Pensionärsrådets nästa möte, den 24/9, planerar att hållas ute i Dalsjöfors med en kort visning av boende. Annica Olausson tar kontakt med enhetschef för att boka in.

Information om mötesplats den 19/11 ges på nästa möte.

6. Övriga frågor

Ida Legnemark informerar rådet om att en ny förvaltningschef har anställts. Tillförordnad förvaltningschef Annika Andersson slutar sista augusti och nya förvaltningschefen Maria Johnsson börjar i slutet av augusti. Annika och Maria har tidigare arbetat tillsammans. Maria arbetar idag i Västra Göteborgs stadsdelsförvaltning.

Maria Nilséus informera om några punkter som Centrala pensionärsrådets fick information om på deras möte den 21/5:

- God utveckling gällande budgeten i Borås Stad. Revidering av riktlinjer för färdtjänst kan vara intressant för rådet att läsa.
- Information om GDPR
- Angående hur råden ska leva vidare. Alla var eniga om att råden ska leva vidare som de gör idag, blir ett år till innan revidering görs.
- Kollektivtrafikfrågor, en representant, Jerry Häggblom, kommer att vara med i hur trafiksystemet utvecklas under året, en så kallad trafikplan.
- Centrala rådet hade inga synpunkter på riktlinjer för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och trygghetsboende. De tycker att riktlinjerna var bra.
- Trygghetsbostäder i nya områden. Centrala pensionärsrådet kommer att bjuda in marknadschefen från Stadsledningskansliet för att få mer information till hösten.
- Rekrytering inför sommaren. Det kommer 23 stycken sommarvikarie från Finland till Borås Stad.

Hur kommer vi pensionärer med i arbetet gällande nybyggnation?

Ida Legnemark svarar: Trygghetsbostäder kan vilket bolag som helst bygga. Vård- och äldre nämnden har skrivit till Lokalförsörjningsnämnden angående ett nytt vård- och omsorgsboende men inte fått återkoppling än. Det kommer att bildas en arbetsgrupp där förvaltningen och politiker kommer vara med. Behöver få information om tomt innan arbetet kan starta igång. Pensionärsrådet får återkoppling om arbetet vid nästa pensionärsråd den 24/9.

Finns det något mer som vi i pensionärsrådet kan göra?

Ida Legnemark svarar: Bra om det kommer punkter från er i pensionärsrådet som ni önskar diskutera under mötet, så att det inte blir en envägskommunikation från kommunen. Punkter till mötet anmäls till Malin Länsberg på: malin.lansberg@boras.se Det blir även mer konkret arbete om pensionärsrådet sitter med i planeringen av ett boende.

Hur fungerar det med bemanningspoolen?

Ida Legnemark svarar: Det finns lite personal i bemanningspoolen. Vård- och äldre nämnden vill utvärdera den centrala bemanningspoolen och har därför haft ett ärende om detta som skickats vidare till Kommunstyrelsen. Från och med april infördes chef i beredskap. Det innebär att en chef alltid finns tillgänglig via telefon och kan åka ut och hjälpa till. Under mötet i juni kommer nämnden att besluta om tillfällig överbeläggning på korttidsplatser under sommaren för att säkra att brukare/patienters får sina behov tillgodosedda även i en situation där det saknas tillräcklig bemanning.

Förvaltningschef tillsammans med presidiet (Ida Legnemark, Kerstin Hermansson, Bengt Bohlin) träffar en viss grupp inom en verksamhet på medarbetarlunch. Det blir väldigt bra samtalen och har fått positiv respons.

Kan inte ni politiker kommer ut och besöka boendena lite mer?

Kerstin Hermansson och Ida Legnemark svarar: Vi har kontaktpolitikeruppdrag där vi besöker olika boenden och hemtjänstområden. Det anordnas även medborgardialoger där politiker och förvaltning deltar med olika teman. Nästa medborgardialog är den 30/5 kl. 16.00-18.00 med tema är ”måltidens betydelse för seniorers hälsa” och är på Mötesplats Kristineberg.

Skulle det finnas möjlighet att hyra Mötesplats på väg-bussarna? De använts inte under helgerna och då kan man försöka hitta på en utflykt för att förbättra användandet.

Annica Olausson svarar: Vi bjuder in Linda Svensson-Perlstedt som ansvarar för mötesplatserna för att ge lite mer information.

Rådet tycker att det är positivt att det finns mer utrymme att diskutera övriga frågor i slutet av mötet. Till nästa möte önskas samma tidsutrymme.

Ordförande Ida Legnemark önskar rådet en trevlig sommar och förklarar mötet avslutat.

Underskrift

Ida Legnemark**Kerstin Hermansson**

Underskrift	Underskrift
Namnförtydligande	Namnförtydligande